

Situació de l'educació musical elemental a les Illes Balears: les escoles de música i/o dansa reconegudes

Noemí Berbel Gómez

RESUM

Aquest article pretén analitzar la repercussió i l'abast que les escoles de música i/o dansa reconegudes estan produint sobre l'ensenyament de la música, dins l'àmbit dels estudis de règim especial, a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, amb la finalitat de donar una sèrie de recomanacions per millorar la seva situació futura, a partir de l'anàlisi de la seva evolució i situació actual.

RESUMEN

Este artículo pretende analizar la repercusión y el alcance que las escuelas de música y/o danza reconocidas están produciendo sobre la enseñanza de la música, dentro del ámbito de los estudios de régimen especial, en la Comunidad Autónoma de las Illes Balears, con la finalidad de dar una serie de recomendaciones para mejorar su situación futura, a partir del análisis de su evolución y situación actual.

I. INTRODUCCIÓ

Tot seguit exposam les raons que han motivat que féssim aquest treball sobre la situació de l'educació musical a les escoles de música i/o dansa reconegudes a les Illes Balears.

En primer lloc, després de la implantació de la LOGSE¹ i el traspàs de competències en matèria d'estudis no universitaris,² i amb la promulgació del Decret 37/1999, de 9 d'abril,³ hi ha una necessitat evident d'analitzar la repercussió o l'abast que tenen les escoles de música sobre l'ensenyament de la música en l'àmbit dels estudis de règim especial a la comunitat autònoma de les Illes Balears.

Per tant, és necessari analitzar l'evolució que han seguit les escoles de música reconegudes a les Illes Balears durant el període de vigència de la LOGSE i les repercussions que hi tindrà la implantació de la LOE.⁴ Per això, en primer lloc, cal contextualitzar-la en el panorama musical dels estudis d'aquesta índole que s'imparteixen a les Illes Balears. Farem referència als centres oficials que imparteixen ensenyaments elementals: el conservatori elemental, els centres autoritzats⁵ i els conservatoris professionals i les seves extensions. També situarem els estudis elementals de música impartits a les Illes Balears en el context de la resta de les comunitats autònomes.

En segon lloc, el caràcter individual i autònom de cada centre de música, especialment les escoles de música, fa que entre si no hi hagi cap tipus de coordinació evident. Per això, amb aquest estudi

¹ Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'ordenació general del sistema educatiu.

² Reial decret 1876/1997, de 12 de desembre, pel qual es traspassen les funcions i els serveis de l'Administració de l'Estat a la comunitat autònoma de les Illes Balears en matèria d'estudis no universitaris.

³ Pel qual es regulen les escoles de música i dansa de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

⁴ Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació.

⁵ Un centre autoritzat de música és un centre docent privat que imparteix ensenyaments per a l'obtenció d'un títol oficial. En rebrà l'autorització administrativa sempre que compleixi els requisits establerts. Aquesta autorització el faculta per impartir, amb validesa plena, els ensenyaments de grau corresponents (en aquest cas, elementals), que queden adscrits a un centre docent públic, el Conservatori Professional de Música i Dansa de Mallorca. Els centres autoritzats de música tenen la capacitat d'avaluar els alumnes sense necessitat d'haver de constituir un tribunal conjunt amb els professors del conservatori al qual estan adscrits.

es pretenem establir una comparació entre aquests centres d'ensenyament de règim especial, i determinar-ne els vincles i diferències des del punt de vista quantitatiu i qualitatiu.

Podem assenyalar que les investigacions⁶ relacionades amb el tema que ens ocupa són necessàries ja que els estudis de règim especial de cada vegada són més importants i també per poder analitzar les repercussions que han tingut els canvis i reformes que hi ha estat implantats.

Metodologia de la investigació i fonts

La metodologia general del nostre estudi està basada en una investigació avaluativa que té un enfocament doble: un estudi històric i també comparat. Aquest treball d'investigació l'hem dut a terme en fases diverses.

En una primera fase, hem analitzat la bibliografia i la normativa sobre l'educació musical a les Illes Balears i, en concret, en l'àmbit dels ensenyaments de música de règim especial, és a dir, les escoles de música. Al punt 8 de la bibliografia trobarem la llista de les fonts que hem consultat. La normativa l'hem recopilada al punt 9 de les disposicions legals.

En una segona fase, hem analitzat la situació dels centres que imparteixen ensenyaments elementals de música i que són de règim especial a les Illes Balears. El treball que hem fet és descriptiu i, a partir d'uns indicadors establerts, hem extret elements de valoració i comparació. Les dades descriptives dels centres d'ensenyaments musicals de règim especial les hem obtingudes per una via doble. En primer lloc, a través de la informació aportada per aquests centres a la Conselleria d'Educació i Cultura en els documents següents: Programació general anual (document d'organització de centre) i Memòria del curs acadèmic; i, en segon lloc, a través de dades d'arxiu proporcionades per la Conselleria d'Educació i Cultura.

2. MARC NORMATIU I EDUCACIÓ MUSICAL

Quant al marc normatiu, podem destacar que, després de la implantació de la LOGSE⁷ i gràcies al Decret 1876/1997, de 12 de desembre, sobre el traspàs de funcions i serveis de l'Administració de l'Estat a la comunitat autònoma de les Illes Balears en matèria d'ensenyaments no universitaris, va ser possible que l'Administració educativa pogués reglamentar les escoles de música i dansa. Després del traspàs de les funcions i dels serveis en matèria d'ensenyaments no universitaris, va ser aprovat el Decret 37/1999, de 9 d'abril, a través del qual varen ser determinades les condicions⁸ que han de complir les escoles que desitgen ser reconegudes per la Conselleria d'Educació i Cultura,

⁶ A Catalunya han estat organitzats alguns congressos sobre temàtica musical, en els quals ha estat remarcada la importància que concedeix aquesta comunitat autònoma a la disciplina musical. Els congressos han estat els següents: I Congrés de Música a Catalunya, any 1994; Congrés de Música a l'Escola i a les Escoles de Música, 1997, i el II Congrés Internacional de Música de Catalunya, any 2008. De la mateixa manera, l'any 2007 tengué lloc a les Illes Balears la XVII Trobada de Consells Escolars: Els Ensenyaments Artístics. I entre els ensenyaments artístics figuren els ensenyaments musicals de règim especial.

⁷ Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'ordenació general del sistema educatiu.

⁸ Aquest decret estableix una quantitat elevada de requisits que han de complir les escoles de música i/o dansa per ser reconegudes per la Conselleria d'Educació i Cultura, tant de titularitat privada com municipal; per això, hi ha escoles de música i/o dansa a les nostres illes que no estan reconegudes.

quant a personalitat jurídica, instal·lacions, oferta d'estudis i professors titulats. Un incentiu que tenen les escoles de música i/o dansa per sol·licitar el reconeixement és que poden beneficiar-se de subvencions. D'altra banda, algunes aportacions d'aquest decret són les següents:

- Es pot autoritzar el funcionament d'escoles reconegudes en locals compartits amb centres oficials de Grau Mitjà o amb altres centres públics d'ensenyament, sempre que les condicions materials dels locals, els horaris i els espais disponibles en permetin l'ús exclusiu.
- En el cas de les zones on la població escassa no permeti el funcionament d'una escola completa, hi podrà haver aules adscrites a una escola reconeguda.
- Estableix els requisits de titulació que han de tenir els professors que imparteixin docència amb l'objectiu de garantir la qualitat de la formació rebuda a les escoles reconegudes per la Conselleria d'Educació i Cultura.

Un dels objectius del nostre estudi és comprovar la repercussió que ha tingut, en els ensenyaments elementals de música a les Illes Balears, la normativa desplegada a partir del Decret 37/1999, de 9 d'abril. Després de l'anàlisi hem comprovat que aquesta normativa ha marcat l'evolució de les escoles de música i/o dansa reconegudes per la Conselleria d'Educació i Cultura a les Illes Balears i ha contribuït a la proliferació de les escoles de música i/o dansa. Les més rellevants són les següents:

- L'Ordre del conseller d'Educació, Cultura i Esports de dia 20 de maig de 1999 regula les condicions que han de complir les escoles de música i/o dansa reconegudes segons el Decret 37/1999, de 9 d'abril, que autoritza la creació d'aules d'ampliació del Conservatori Professional de Música i Dansa de les Illes Balears.
- L'Ordre del conseller d'Educació i Cultura de dia 16 d'octubre de 2000 especifica el procediment d'habilitació que possibilita els professors impartir classes a les escoles de música i/o dansa reconegudes.
- L'Ordre del conseller d'Educació i Cultura de 26 de març de 2002 autoritza les escoles de música reconegudes per la Conselleria d'Educació i Cultura a impartir ensenyaments reglats de Grau Elemental⁹ sota unes condicions determinades i instaura la prova lliure per obtenir el Grau Elemental.¹⁰ D'aquesta manera, es regula el procediment per a l'obtenció del certificat del Grau Elemental de música. Amb aquest Reial decret, els alumnes que cursen estudis reglats a les escoles de música i/o dansa reconegudes per la Conselleria d'Educació i Cultura tenen dret a obtenir el certificat del Grau Elemental de música de l'especialitat cursada, una vegada que han estat avaluats satisfactòriament pels professors amb els quals

⁹ Segons el desenvolupament de la LOE, aquesta norma de caràcter excepcional haurà de ser transitòria, ja que les escoles de música només poden impartir ensenyaments no reglats. Per això, s'ha de conciliar una solució que permeti que els alumnes dels ensenyaments elementals puguin portar a terme els estudis amb totes les facilitats possibles i sense perjudicar aquest tipus de centres.

¹⁰ La matrícula lliure va quedar suprimida a través de la disposició addicional de l'Ordre ministerial de 28 d'agost de 1992, la qual estableix el currículum dels graus Elemental i Mitjà dels estudis de música i regula l'accés als graus esmentats.

hagin cursat els estudis.

Amb la promulgació de la LOE, no s'aprecien canvis significatius en els ensenyaments musicals de règim especial dissenyats per la LOGSE, encara que estableix un canvi en l'organització dels ensenyaments de música i dansa, que, segons aquesta llei, s'organitzen en ensenyaments elementals i en ensenyaments professionals. Els primers, que substitueixen el Grau Elemental anterior, tindran les característiques i organització que les administracions educatives determinin. També s'estableix que es podran cursar estudis de música que no conduïxin a l'obtenció de títols amb validesa acadèmica o professional en escoles específiques, que tinguin una organització i estructura diferents i sense limitació d'edat. Així mateix, aquestes escoles seran regulades per l'Administració educativa, la qual deixarà en les seves mans el futur dels ensenyaments elementals de música a cada comunitat autònoma. A les Illes Balears encara no s'ha portat a terme un desenvolupament curricular propi dels ensenyaments elementals i professionals de música, encara que la Conselleria d'Educació i Cultura té la voluntat d'elaborar-lo amb la participació de tota la comunitat educativa i dels sectors implicats.

En el context de la LOE trobam dues posicions enfrontades: una que defensa mantenir els ensenyaments elementals en els conservatoris, i la que opta per treure'ls-en. Aquest debat sorgeix a partir de la LOE, perquè elimina totes les condicions reguladores dels conservatoris elementals i els deixa a mercè del que disposi l'Administració educativa. L'objectiu de la mesura és desregular aquests ensenyaments per poder facilitar l'ampliació de l'oferta educativa. Això farà augmentar les desigualtats territorials pel que fa a l'oferta dels ensenyaments elementals de música, ja que deixarà aquest nivell d'ensenyament a l'arbitri de les administracions educatives en tots els aspectes, acadèmics, docents i organitzatius.

La Conselleria d'Educació i Cultura va proposar desvincular els ensenyaments elementals de música dels conservatoris professionals i crear un consorci que s'encarregàs de regular aquest tipus d'ensenyaments elementals amb la finalitat de descongestionar les instal·lacions del Conservatori Professional de Mallorca. Aquesta proposta no va ser ben acollida i, per ara, no l'han duta a terme.

2.1. Evolució de la xarxa d'escoles elementals de música de les Illes Balears des que va ser creada, el 1986, a partir de les disposicions legals

En aquest apartat, analitzarem la situació de la Xarxa d'Escoles Elementals de Música de les Illes Balears, que es va crear el 1986, a partir de la informació extreta d'uns qüestionaris que contestaren aquests centres el 1998 amb la finalitat d'examinar-ne la situació i solucionar-ne els problemes. Una vegada analitzada la situació, veurem que el desenvolupament normatiu a partir del Decret 37/1999 ha influït en l'evolució d'aquests centres i n'ha determinat la realitat actual. Per això, establim elements comparatius entre les escoles de música els cursos acadèmics 1997/1998 i 2008/2009.

L'any 1998, la Conselleria d'Educació, Cultura i Esports va sol·licitar a les escoles de música de la xarxa de les Balears (i/o Ajuntaments respectius) que emplenassin un qüestionari de manera tan

fidel com els fos possible per poder saber quina era la situació real dels ensenyaments musicals a les Illes Balears.¹¹ L'objectiu era proposar una solució a les necessitats reals de les escoles de música i dansa, ja que la supressió del pla d'estudis del 1966 —que possibilitava els exàmens lliures al Conservatori— i la implantació del pla d'estudis LOGSE als ensenyaments de música i dansa han generat tota una problemàtica que ha afectat molt directament les escoles de música. Amb el Pla 66, els alumnes podien cursar els estudis a les escoles de música de manera lliure i, a final de curs, es podien examinar al Conservatori. Amb la implantació de la LOGSE, desapareix la possibilitat de poder fer exàmens lliures, i, per aquest motiu, una de les raons de ser de les escoles de música —preparar aquests alumnes— va deixar de tenir sentit. L'objectiu principal era intentar trobar una solució que permetés els alumnes cursar els estudis de música o dansa a centres propers al lloc de residència, almenys els estudis elementals i, si fos possible, una part dels de Grau Mitjà, i que els alumnes que els haguessin fet en unes certes condicions poguessin obtenir un reconeixement.

Per tant, el nostre objecte d'estudi és analitzar la repercussió que ha tingut el desplegament normatiu aplicat a les Illes Balears a partir de 1999 en les escoles de música i dansa. Per això, analitzarem la manera com funcionaven les escoles de música abans d'aquest desenvolupament normatiu i prendrem com a base l'any 1998, a partir de les dades facilitades per les escoles de música a través dels qüestionaris. D'aquesta manera, en podrem veure l'evolució i reflectir en quina situació estan deu anys més tard.

A continuació, intentarem mostrar l'evolució experimentada per aquests centres a partir de dades empíriques, des del curs 1997/1998 fins al 2008/2009. Al quadre següent hem recollit les dades de les escoles de les quals disposam d'informació sobre el curs acadèmic 1997/1998 i que són reconegudes el curs 2008/2009. Així, podrem establir una comparació entre les xifres dels alumnes matriculats i dels professors que impartien classes a cada centre en aquests dos moments i veure l'evolució que han tingut aquestes dues variables els últims deu anys.

¹¹ L'AEMM (Associació d'Escoles de Música de Mallorca) la va definir de «greu i patètica».

TAULA I. VARIACIÓ D'ALUMNES I PROFESSORS 1997/1998 – 2008/2009

ESCOLES DE MÚSICA	Nombre d'alumnes			Variació		Nombre de professors		
	1997/1998	2008/2009	Absol.	Porc.	1997/1998	2008/2009	Absol.	Porc.
Escola Municipal de Música de Capdepera	130	394	+264	+204%	2	19	+17	+850%
Escola Municipal de Música d'Esportles	137	302	+165	+120%	11	14	+3	+27,3%
Escola Andreu Torrens, Sta. Maria del Camí	36	112	+76	+211%	5	9	+4	+80%
Unió Musical Nostra Terra	65	130	+65	+100%	11	11	0	0
Escola Municipal de Música i Dansa de Ciutadella	324	275	-49	-15,1%	21	19	-2	-9,6%
Escola Municipal de Música de Petra	65	123	+58	+89,3%	5	17	+12	+240%
Escola Municipal de Música d'Alaior	192	170	-22	-11,5%	13	11	-2	-15,4%
Escola Municipal de Música de Muro	124	190	+66	+53,3%	10	15	+5	+50%
Escola Municipal de Música de Campos	104	83	-21	-20,2%	6	9	+3	+50%
Escola Municipal de Música d'Alcúdia	147	174	+27	+18,4%	11	22	+11	+100%
Escola Municipal de Música de Felanitx	148	113	-35	-23,7%	13	15	+2	+15,4%
Escola Municipal de Música de Santanyí	151	211	+60	+39,8%	20	20	0	0
Escola Municipal de Música de Porreres	67	90	+23	+34,3%	8	12	+4	+50%
Escola Municipal de Música i Dansa de Son Servera	206	242	+36	+17,5%	12	18	+6	+50%
Escola Municipal de Música de Pollença	112	277	+165	+147,4%	13	16	+3	+23,1%
Escola Municipal de Música de Santa Margalida	180	111	-69	-38,4%	12	17	+5	+41,7%
Escola Municipal de Música i Dansa de Manacor	205	474	+269	+131,2%	16	32	+16	+100%
Escola Municipal de Música de Montuiri	40	53	+13	+32,5%	7	8	+1	+14,3%
Escola Municipal de Música i Dansa del Mercadal	76	179	+103	+135,5%	6	15	+9	+150%
Escola de Música Madre Alberta	161	108	-53	-33%	7	7	0	0
Escola Municipal Antoni Torrandell d'Inca	171	216	+45	+26,3%	15	26	+11	+73,4%
EMD Sant Llorenç del Cardassar	236	288	+52	+22,1%	(11) ¹²	-	-	-
Escola Municipal de Música d'Algaida	106	100	-6	-5,7%	8	8	0	0
Escola de Música del Santuari de Lluç, Escorca	44	45	-1	-2,3%	(5)	-	-	-
Escola Municipal de Música de Sa Pobla	28	36	+8	+28,6%	5	7	+2	+40%
Escola de Música Santa Mònica	189	350	+161	+85,2%	13	20	+7	+53,9%
TOTAL	3736	4846	+1110	+29,8%	250	367	+117	+46,8%

Dades obtingudes a partir dels documents d'arxiu de la Conselleria d'Educació i Cultura i del DOE 2008/2009. Taula d'elaboració pròpia.

¹² Com que no disposam de les dades del curs 2008/2009, no comptabilitzarem aquesta xifra del curs 1997/1998 per obtenir el total.

A partir de la reflexió del nostre estudi, podem afirmar que:

- L'oferta d'estudis de les escoles de música, el nombre d'alumnes i també el de professors ha augmentat i s'ha diversificat. Hem establert una comparació entre les xifres dels alumnes matriculats i dels professors que impartien classe a cada centre, els cursos 1997/1998 i 2008/2009, i hem comprovat l'evolució d'aquestes dues variables els últims deu anys. En el cas del nombre matriculats a cada un dels cursos acadèmics, hem observat que la majoria d'escoles de música han augmentat el nombre d'alumnes un 30%. Quant al nombre de professors, totes les escoles excepte dues també han incrementat la plantilla, concretament un 47%.
- La Xarxa de les Escoles de Música ha experimentat alguns canvis en les escoles de música i/o dansa que la integren des de 1999.
- Les infraestructures i el mobiliari també han millorat aquests deu anys, tot i que hi ha escoles que encara tenen deficiències.
- La titulació que han de posseir els professors també ha estat regulada amb el Decret 37/1999. En comparar les dades de la titulació que posseïen els professors el curs 1997/1998 i el 2008/2009, veiem que s'ha regularitzat. En el quadre següent, i a partir de les dades aportades per les enquestes, comparam la titulació que tenien els professors que impartien classe el curs 1997/1998 amb la que disposen el curs 2008/2009.

TAULA 2. TITULACIÓ DELS PROFESSORS ELS CURSOS 1997/1998–2008/2009

Titulació dels professors	Curs 1997/1998	Percentatge	Curs 2008/2009	Percentatge
PS	76	22,1%	189	39,87%
Professional	156	45,35%	186 ¹³	39,25%
Grau Elemental, Magisteri Musical, cap titulació ¹⁴	112	32,65%	2	0,42%
Habilitació ¹⁵	-	-	56	11,82%
NS/NC	-	-	41	8,65%

Dades obtingudes a partir de documents d'arxiu de la Conselleria Educació i Cultura i del DOE 2008/2009. Taula d'elaboració pròpia.

A diferència del curs 1997/1998, en què hem trobat que un 32,65% dels professors no disposaven de la titulació corresponent, el 2008/2009 ha descendit al 0,42%. Tal vegada en aquest percentatge hi podríem incloure algunes de les dades recollides com NS/NC.

¹³ Hi hem inclòs les dades P66 i PLOGSE per poder comparar dades d'ambdós cursos.

¹⁴ Hi hem inclòs els professors que disposen del Grau Elemental; els qui han fet cursos del Grau Mitjà, però que no l'han acabat; els qui tenen altres titulacions, com Magisteri Musical, Diplomatura de professor d'EGB, FP o llicenciat, i els professors que no disposen de la titulació corresponent.

¹⁵ El curs 1997/1998 no estava establert el sistema d'habilitacions.

- El 1999 el finançament d'algunes escoles de música es gestionava, i encara es gestiona, a través de patronats perquè, encara que la majoria de les escoles són municipals, els ajuntaments no desitgen municipalitzar aquest servei.
- La situació laboral precària dels professors continua sense millorar. La majoria només cobren les hores nominals, a uns preus molt baixos, multiplicades per quatre setmanes cada mes, els nou mesos del curs. No cobren vacances, ni pagues dobles.

3. SITUACIÓ ACTUAL DE LES ESCOLES DE MÚSICA I/O DANSA RECONEGUDES A LES ILLES BALEARS¹⁶

Un altre dels motius principals que ens han motivat a analitzar la situació de les escoles de música i/o dansa és el caràcter individual i autònom de cada un d'aquests centres. Aquest fet dificulta el coneixement de la realitat d'aquest col·lectiu a priori. Per aquesta raó, hem intentat assenyalar els vincles i diferències que hi ha entre si per establir-ne una comparació a nivells diferents. Hem analitzat les dues variables indispensables en aquest procés d'ensenyament i aprenentatge, és a dir, els alumnes i els professors, a més d'altres elements relacionats amb l'oferta educativa dels centres.

Actualment, a les Illes Balears es poden cursar tots els nivells d'estudis musicals de règim especial: ensenyaments elementals, estructurats en quatre anys i a través dels quals s'obté el certificat elemental; ensenyaments professionals, estructurats en sis cursos i, en haver-los superat, l'alumne obté el títol professional; estudis superiors, formats per quatre anys o cinc, i se n'obté el títol superior, equivalent a una llicenciatura, i els ensenyaments no reglats, d'estructura lliure i amb els quals l'alumne no obté cap titulació. A les Illes Balears hi ha un ventall ampli de centres que ofereixen estudis musicals emmarcats en el règim especial, tant de titularitat pública de l'Administració educativa o municipal, o de titularitat privada.

A continuació, dibuixarem el panorama dels ensenyaments elementals de música i dansa a cada una de les illes que formen la nostra comunitat autònoma. Distingirem entre l'àmbit d'ensenyaments reglats i l'àmbit d'ensenyaments no reglats, tal com ho fa la LOE a l'article 48.

3.1. Àmbit d'ensenyaments reglats

Els ensenyaments elementals es poden cursar:

- a) Als conservatoris professionals i al conservatori elemental. La titularitat d'aquests centres és de l'Administració educativa i són de finançament totalment públic.
- b) Als centres privats autoritzats, la titularitat dels quals és privada.

---

¹⁶ Dades del curs acadèmic 2008/2009.

- c) Mitjançant l'Ordre del conseller d'Educació i Cultura de 26 de març de 2002, per la qual es regula el procediment per obtenir el certificat del Grau Elemental de música, també es pot cursar el Grau Elemental a les escoles de música que pertanyen a la Xarxa d'Escoles de Música i/o Dansa, reconegudes per la Conselleria d'Educació i Cultura segons el Decret 37/1999, sempre que compleixin els requisits establerts. La titularitat d'aquestes escoles és municipal o privada.

Els centres que imparteixen aquests estudis a cada illa són els següents:

• **A Mallorca:**

- Conservatori Professional de Música i Dansa de Mallorca¹⁷ (de titularitat de l'Administració educativa)
- Conservatori Municipal de Música de Palma¹⁸ (de titularitat municipal)
- Centre privat autoritzat de Grau Elemental de música Santa Mònica
- Centre privat autoritzat de Grau Elemental de música Sant Josep Obrer
- Centre privat autoritzat de Grau Elemental de dansa Sant Jaume¹⁹

• **A Menorca:**

- Conservatori Professional de Música i Dansa de Menorca, i a la subseu de Ciutadella (de titularitat de l'Administració educativa)

• **A Eivissa i Formentera:**

- Conservatori Professional de Música i Dansa d'Eivissa i Formentera, i a l'ampliació de Formentera

Els ensenyaments elementals també es poden cursar a les escoles de música que pertanyen a la Xarxa d'Escoles de Música i/o Dansa, reconegudes per la Conselleria d'Educació i Cultura segons el Decret 37/1999, sempre que compleixin els requisits establerts. A l'apartat 3.3., exposarem la relació d'escoles de música i dansa reconegudes per la Conselleria d'Educació i Cultura, que hauríem d'afegir als centres que imparteixen ensenyaments elementals reglats a la nostra comunitat autònoma.

¹⁷ Segons la Resolució del conseller d'Educació i Cultura de dia 15 de gener de 2007, s'aprova la denominació específica Conservatori Professional de Música i Dansa de Mallorca en substitució de la de Conservatori Professional de Música i Dansa de Palma (codi del centre 07006810). El primer curs acadèmic del Conservatori Regional de Palma es va inaugurar el 15 d'octubre de 1935.

¹⁸ Creat l'any 2006, va obrir les portes el curs acadèmic 2006/2007.

¹⁹ En aquest centre imparteixen estudis de dansa.

3.2. Àmbit d'ensenyaments no reglats

Els ensenyaments musicals no reglats de règim especial es poden cursar a les escoles de música que pertanyen a la Xarxa d'Escoles de Música i/o Dansa reconegudes per la Conselleria d'Educació i Cultura.²⁰ El seu àmbit d'actuació es basa en la iniciació musical dels nins, la preparació per als estudis professionals i el seguiment de la pràctica musical o de la dansa de persones adultes. Podem distingir les que són d'àmbit municipal i les de titularitat privada.

A les Illes Balears, també hi ha escoles de música públiques o privades que no pertanyen a la xarxa d'escoles de música i dansa reconegudes per la Conselleria d'Educació i Cultura.²¹ Aquests centres imparteixen ensenyaments no reglats amb la finalitat d'ensenyar música i/o dansa sense perspectives professionals i no poden impartir ensenyaments reglats ni expedir certificats acadèmics d'estudis elementals.

Algunes d'aquestes escoles de Mallorca són les següents: Escola de Música d'Andratx, Escola de Música Jaume Albertí d'Inca, Escola de Música de Llucmajor, Escola de Música de Sant Joan, Escola de Música de Ses Salines, Escola de Música de Sineu, i altres escoles o acadèmies de música privades. A Menorca, hi ha: l'Escola de Música del Castell, Escola de Música del Migjorn Gran, Escola de Música de Maó, Escola de Música de Sant Lluís, i altres escoles o acadèmies de música privades.

3.3. Relació d'escoles de música i dansa reconegudes per la conselleria d'educació i cultura

En aquest apartat exposarem quines són les escoles de música i/o dansa reconegudes per la Conselleria d'Educació i Cultura. Aquesta relació no l'hem inclosa en els dos apartats anteriors, perquè trobam un primer grup d'escoles de música, tant de titularitat pública com privada, que poden impartir ensenyaments reglats i expedir certificats acadèmics d'estudis elementals a través del conservatori, i impartir, a més, ensenyaments no reglats per aprendre música i/o dansa sense perspectives professionals; i un segon grup d'escoles de música que solament imparteixen ensenyaments no reglats. Totes formen part de la Xarxa d'Escoles de Música i/o Dansa reconegudes per la Conselleria d'Educació i Cultura.

A continuació distingirem entre les escoles de música i/o dansa que ofereixen estudis reglats i no reglats d'aquelles que tan sols ofereixen estudis no reglats. També diferenciarem les escoles municipals i les de titularitat privada.

A) ESCOLES MUNICIPALS DE MÚSICA RECONEGUDES

La gran majoria de les escoles de música i/o dansa que pertanyen a la Xarxa d'Escoles reconegudes per la Conselleria d'Educació i Cultura són de titularitat municipal. Les escoles municipals que imparteixen ensenyaments reglats i no reglats són les que figuren a continuació.

²⁰ Decret 37/1999.

²¹ Aquest tipus d'escoles de música no regulades no són objecte del nostre estudi.

A.1.) Ensenyaments reglats i no reglats

Distingirem les escoles de música i/o dansa municipals existents a cada illa de la nostra comunitat autònoma.

- **Mallorca:**

- Escola Municipal de Música d'Alcúdia (R/NR/PNM)²²
- Escola Municipal de Música de Binissalem (R/NR)
- Escola Municipal de Música de Josep Rubio i Amengual, de Calvià (R/NR)
- Escola Municipal de Música de Capdepera (R/NR/PNM)
- Escola Municipal de Música de Campos (R/NR)
- Escola Municipal de Música i Dansa d'Esporles (R/NR)
- Escola de Música Pare Aulí, de Felanitx (R/NR/PNM)
- Escola Municipal de Música Antoni Torrandell, d'Inca (R/NR/PNM)
- Escola Municipal de Música Miquel Tortell, de Muro (R/NR/PNM)
- Escola Municipal de Música de Manacor (R/NR/PNM)
- Escola Municipal de Música de Santanyí (R/NR/PNM)
- Escola Municipal de Música de Santa Margalida (R/NR/PNM)
- Escola Andreu Torrens, de Santa Maria del Camí (R/NR)
- Escola Municipal de Música de Selva (R/NR)
- Escola Municipal de Música de Sóller (R/NR)

- **A Eivissa i Formentera:**

- Escola Municipal de Música de Formentera (R/NR)

A **Menorca** no hem trobat cap escola de música i/o dansa reconeguda que imparteixi alhora ensenyaments reglats i no reglats.

²² R: ensenyaments reglats; NR: ensenyaments no reglats; PNM: Pla de nivell mitjà, o aules d'ampliació del Conservatori Professional que imparteixen ensenyaments professionals reglats.

A.2.) Ensenyaments no reglats

Les escoles de música i/o dansa municipals que només imparteixen ensenyaments no reglats són les següents:

- **A Mallorca:**

- Escola Municipal de Música d'Algaida (NR)
- Escola Municipal de Música d'Artà (NR)
- Escola de Música del Santuari de Lluc (NR)
- Escola Municipal de Música de Montuïri (NR)
- Escola Municipal de Música de Petra (NR)
- Escola Municipal de Música de Pollença (NR)
- Escola Municipal de Música de Porreres (NR)
- Escola Municipal de Música de Sa Pobla (NR)
- Escola de Música i Dansa de Sant Llorenç del Cardassar (NR)
- Escola Municipal de Música i Dansa de Son Servera (NR)
- Escola Municipal de Música de Vilafranca de Bonany (NR)

- **A Menorca:**

- Escola de Música i Dansa d'Alaior (NR)
- Escola Municipal de Música i Dansa de Ciutadella (NR)
- Escola Municipal de Música del Mercadal (NR)
- Escola de Música de l'Ateneu Musical de Ferreries (NR)

- **A Eivissa:**

- Escola de Música i Folklore del Patronat Municipal de Música de l'Ajuntament d'Eivissa (NR)

B) ESCOLES RECONEGUDES DE TITULARITAT PRIVADA

A continuació exposarem quines escoles reconegudes de música i/o dansa de titularitat privada imparteixen ensenyaments musicals a les nostres illes. N'hi ha menys que les de titularitat municipal.

B.1.) Ensenyaments reglats i no reglats

Les escoles privades²³ que imparteixen ensenyaments reglats i no reglats a **Mallorca** són les següents:

- Unió Musical Nostra Terra (R/NR)
- Escola de dansa Sant Jaume (R/NR)

A **Menorca** i **Eivissa** i **Formentera** no hem trobat escoles reconegudes de música i/o dansa de titularitat privada que imparteixin estudis reglats i no reglats de música.

B.2.) Ensenyaments no reglats

Les escoles reconegudes de música i/o dansa de titularitat privada que tan sols imparteixen ensenyaments no reglats són les següents:

- **A Mallorca:**

- Escola de Música Madre Alberta (NR)
- Escola de Música Quatre 42 (NR)
- Escola de Música Ireneu Segarra (NR)
- Escola de Música Més Música (NR)

- **A Menorca:**

- Escola de Dansa Ute Dahl de Maó (NR)

A **Eivissa** i **Formentera** no hi ha escoles reconegudes de titularitat privada que imparteixin ensenyaments de música i/o dansa no reglats.

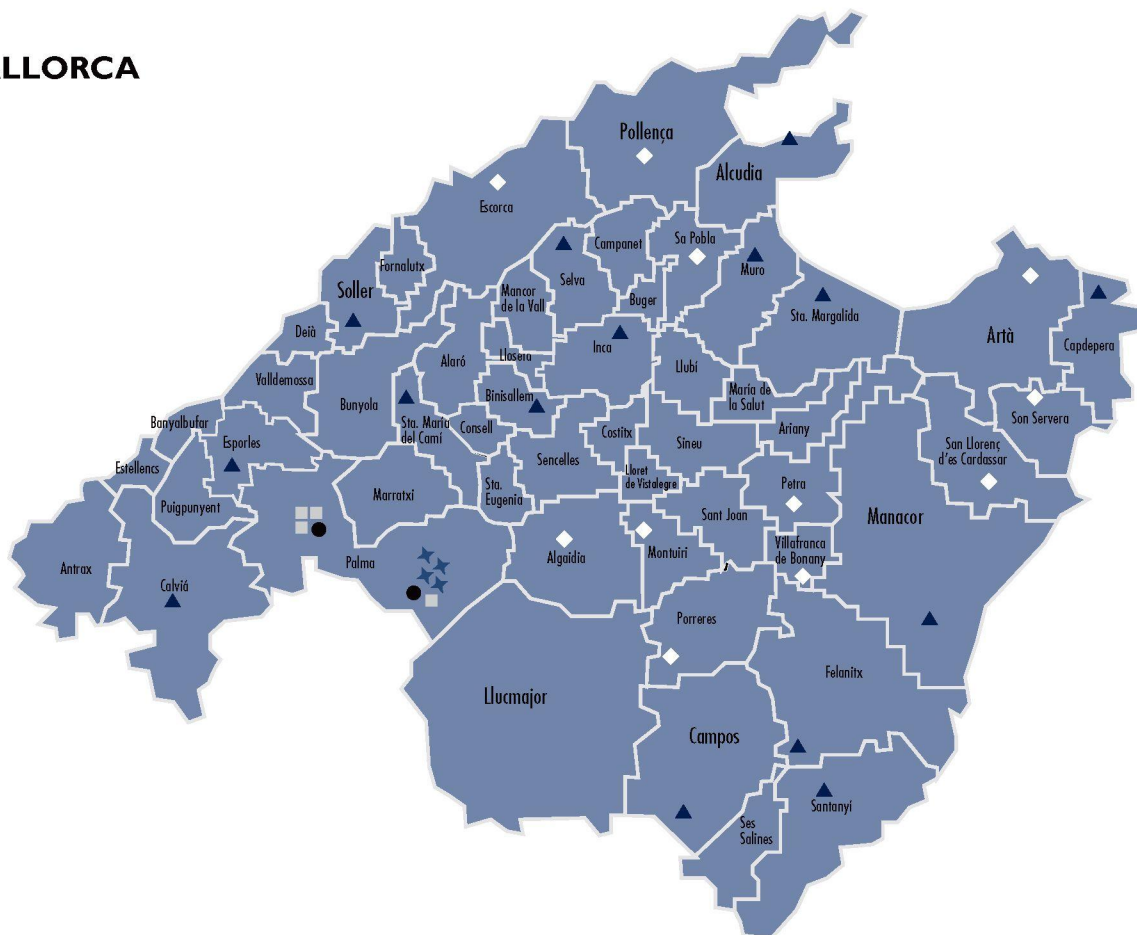
3.4. Localització dels centres que imparteixen estudis elementals de música reglats i/o no reglats a les illes balears

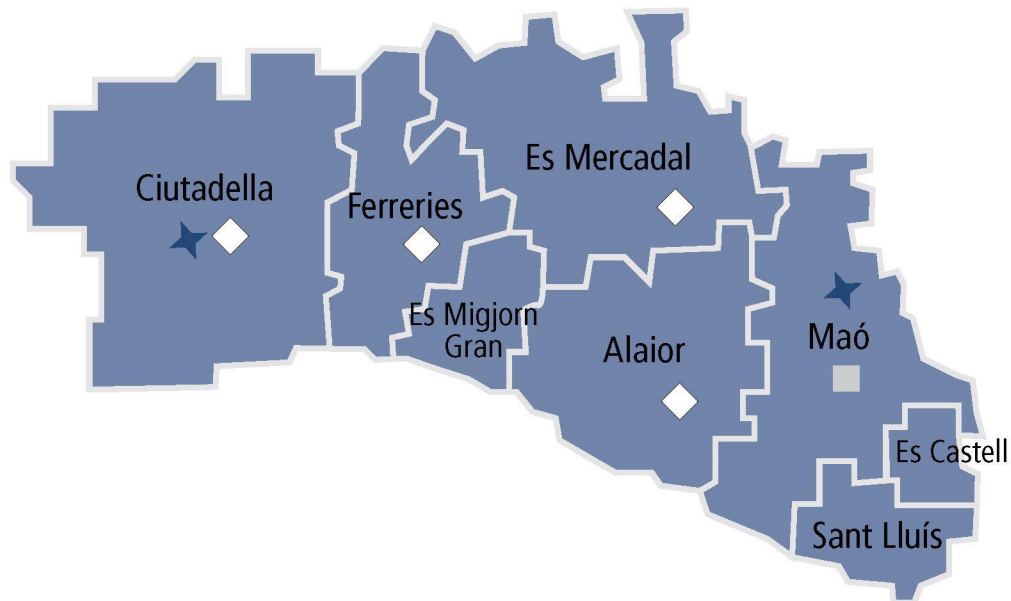
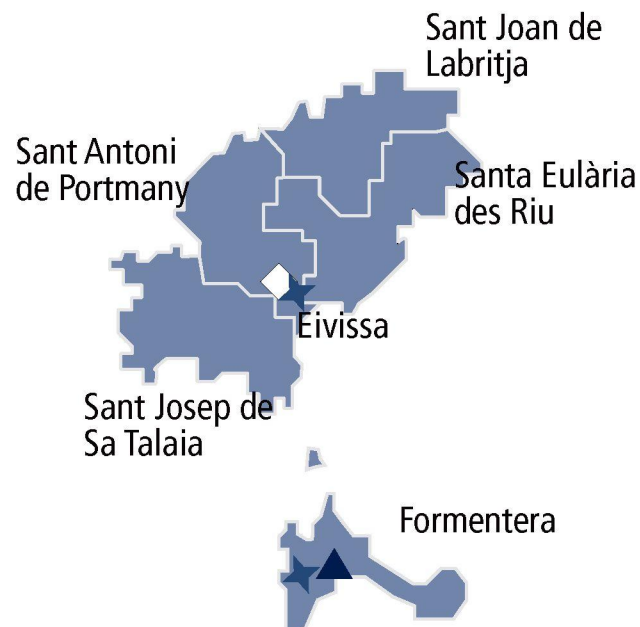
Als mapes següents de les illes de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera, situarem els centres que imparteixen estudis elementals de música. Localitzarem les escoles de música que es distribueixen al llarg de la geografia de les illes Balears segons la titularitat i el tipus d'ensenyament, reglat o no reglat, que imparteixen:

²³ A l'Escola de Música de Sant Josep Obrer i a la de Santa Mònica, a més dels ensenyaments elementals reglats, hi imparteixen estudis no reglats.

- a) Centres oficials que imparteixen ensenyaments elementals de música (LOE): ★
- Conservatori Professional de Música i Dansa de Mallorca (situat a Palma)
  - Conservatori Professional de Música i Dansa de Menorca, i a la subseu de Ciutadella
  - Conservatori Professional de Música i Dansa d'Eivissa i Formentera, i a l'ampliació de Formentera
  - Conservatori Elemental de Música de Palma
  - Centre autoritzat de Grau Elemental de Música de Sant Josep Obrer
  - Escola de Música Santa Mònica
- b) Escoles municipals de música reconegudes:
- b1) Que imparteixen ensenyaments reglats i no reglats ▲
- b2) Que imparteixen ensenyaments no reglats ◇
- c) Escoles reconegudes de titularitat privada:
- c1) Que imparteixen ensenyaments reglats i no reglats ●
- c2) Que imparteixen ensenyaments no reglats ■

MALLORCA

MENORCA**EIVISSA I FORMENTERA**

Després d'observar la situació de les escoles de música i/o dansa reconegudes, veiem que es reparteixen per tota la geografia de les nostres illes, tot i que tenen menys presència a les illes de Menorca, Eivissa i Formentera. En el cas de Mallorca i Menorca, les escoles municipals estan repartides pels municipis amb la finalitat de poder atendre la demanda que tenen els estudis musicals a aquests municipis. No obstant això, observam que les escoles de titularitat privada estan situades a les capitals de cada una de les illes, a Palma i Maó, on, en canvi, no trobam escoles de música i/o dansa de titularitat municipal. Tots els centres oficials estan situats a les capitals de cada illa.

4. REFLEXIONS SOBRE LA SITUACIÓ DELS ENSENYAMENTS ELEMENTALS DE MÚSICA A LES ILLES BALEARS

A continuació ressaltarem aspectes diversos de la situació dels ensenyaments elementals de música a la comunitat autònoma de les Illes Balears, fruit de la reflexió del nostre treball:

1. L'evolució experimentada els últims dotze anys és del tot satisfactòria. Amb l'increment d'un 200% del nombre d'estudiants, en el cas dels ensenyaments elementals, ha quedat demostrat que hi ha un interès creixent pels ensenyaments musicals a la nostra comunitat autònoma. Hem d'assenyalar que, a mesura que avançam a cursos superiors, es redueix el nombre d'alumnes matriculats i augmenta l'índex d'abandonament dels estudis. El total d'alumnes que cursen estudis superiors representen tan sols un 31,89% del total d'alumnes que cursen estudis elementals.
2. En els ensenyaments elementals, les especialitats més sol·licitades són piano, violí, guitarra, clarinet i flauta travessera, i coincideixen tant als centres oficials com a les escoles de música. Per tant, algunes especialitats estan massificades i d'altres no tenen gaires alumnes, i seria desitjable un equilibri entre les especialitats cursades pels alumnes.

A la taula següent detallam el recompte del total d'alumnes matriculats als ensenyaments elementals a tots els centres, tant als conservatoris, centres autoritzats i escoles de música reconegudes per la Conselleria d'Educació i Cultura, per especialitat, valor absolut i percentual.

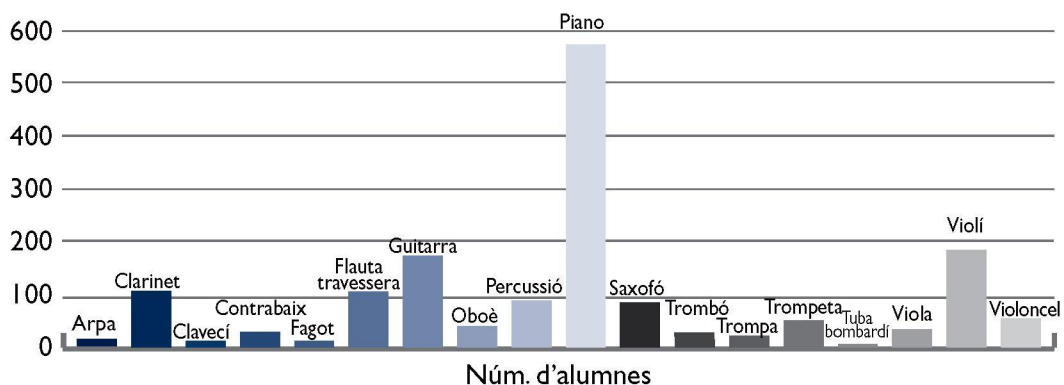
TAULA 3. ALUMNES MATRICULATS PER ESPECIALITATS. DADES TOTALS		
Especialitats	Total ensenyaments elementals (LOE) Tots els centres	
	Absolut	Percentual %
Arpa	10	0,62
Clarinet	115	7,14
Clavecí	10	0,62
Contrabaix	18	1,11
Fagot	9	0,55
Flauta travessera	120	7,45
Guitarra	171	10,62
Oboè	29	1,8
Percussió	95	5,9
Piano	574	35,65
Saxòfon	89	5,52
Trombó	19	1,18

Trompa	17	1,05
Trompeta	59	3,66
Tuba/bombardí	5	0,31
Viola	37	2,3
Violí	182	11,3
Violoncel	51	3,17

Dades obtingudes a partir del DOC dels centres. Taula d'elaboració pròpia.

Amb el gràfic següent destacam quines són les especialitats que tenen més demanda en els ensenyaments elementals reglats que es cursen a la comunitat autònoma de les Illes Balears.

GRÀFIC I. ALUMNES SEGONS LES ESPECIALITATS. DADES TOTALES

Dades obtingudes a partir del DOC dels centres. Gràfic d'elaboració pròpia.

- Si ens centram en el gènere dels alumnes matriculats en els ensenyaments elementals, veiem que la majoria femenina és comuna a tots els centres i representa el 55% del total d'alumnes que cursen ensenyaments elementals, i el 45% restant són alumnes masculins en aquest nivell d'ensenyaments.
- Quant al nombre de professors que imparteixen docència a cadascun dels nivells educatius, hem de destacar que els que es dediquen als estudis superiors superen en nombre els docents d'ensenyaments elementals i dels professionals alhora. Arribam a la conclusió que el percentatge entre els professors i els alumnes és inversament proporcional, si comparem les xifres dels estudis superiors amb les dels ensenyaments elementals i professionals. Aquesta proporció més elevada podria ser perquè més especialització dels estudis suposaria també més especialització dels professors i, sobretot, disminució de la ràtio alumne/professor en les assignatures col·lectives.

5. REFLEXIONS SOBRE LA SITUACIÓ ACTUAL DE LES ESCOLES DE MÚSICA I/O DANSA A LES ILLES BALEARS

Cal reconèixer la gran tasca que han dut a terme les escoles de música en els ensenyaments musicals a les Illes Balears des de l'any 1998 fins a l'actualitat, tot i que han hagut de superar un seguit de dificultats. Malgrat les mancances o limitacions que pateixen, ofereixen una formació molt diversificada a una gran quantitat d'alumnes, que, a més, cada any augmenta. A continuació, enfocarem de manera global la situació de les escoles de música i dansa a les Illes Balears durant el curs 2008/2009. Repartides per totes les illes, trobam quaranta-una escoles de música i/o dansa i tres centres autoritzats (dos dels quals són de música i un, de dansa) que imparteixen ensenyaments elementals. A Mallorca hi ha trenta-quatre escoles, vint-i-sis de les quals són municipals i vuit, de titularitat privada. A Menorca hi ha cinc escoles de música i/o dansa, quatre de les quals són municipals i una és de titularitat privada. A Eivissa hi ha una escola municipal i a Formentera, també.

Si partim de la xifra total de quaranta-una escoles de música —sense comptar els tres centres autoritzats, que són de titularitat privada—, a Mallorca hi ha el 82,9% de les escoles de música i dansa de tota la comunitat autònoma; a Menorca, n'hi ha un 12,2% i a Eivissa i Formentera, el 4,9% restant.

El nombre total d'escoles de música i dansa de les Illes Balears de titularitat municipal és de trenta-dues, el 78,1%, i nou són privades, un 21,9%. Si analitzam la presència de l'escoles de titularitat municipal o privada a cada una de les illes, obtenim el resultat següent: a Mallorca, el 76,47% de les escoles són municipals i un 23,52% són de titularitat privada; a Menorca, el 80% de les escoles de música i/o dansa són municipals i un 20% són privades; a Eivissa i Formentera el 100% són municipals.

A la taula següent queda recollit el nombre d'alumnes que cursa estudis de música o dansa a les escoles de música i/o dansa reconegudes per la Conselleria d'Educació i Cultura de les Illes Balears. Diferenciam el nombre d'alumnes que cursen estudis reglats, estudis no reglats i PNM en aquests centres.

TAULA 4. XIFRES TOTALS D'ALUMNES A LES ESCOLES DE MÚSICA DE LES ILLES BALEARS

Escola	Reglats	No reglats	PNM	Total
Escola Municipal de Música de Capdepera	53	327	14	394
Escola Municipal de Música d'Esporles	32	270		302
Escola Andreu Torrens Santa Maria del Camí	41	71		112
Unió Musical Nostra Terra	20	110		130
Escola Municipal de Música i Dansa de Ciutadella		275		275
Escola Municipal de Música de Petra		123		123
Escola Municipal de Música d'Alaior		170		170
Escola Municipal de Música de Muro	46	133	11	190
Escola Municipal de Música de Campos	3	80		83
Escola Municipal de Música de Alcúdia	77	71	26	174

Escola	Reglats	No reglats	PNM	Total
Escola Municipal de Música de Sóller	87	168		255
Escola Municipal de Música de Selva	20	40		60
Escola Municipal de Música de Felanitx	30	71	12	113
Escola Municipal de Música de Santanyí	35	151	25	211
Escola Municipal de Música de Porreres		90		90
Escola Municipal de Música de Formentera	32	22		54
Escola Municipal de Música i Dansa de Son Servera		242		242
Escola Municipal de Música de Pollença		277		277
Escola Municipal de Música de Binissalem	20	185		205
Escola Municipal de Música de Santa Margalida	59	34	18	111
Més Música Fundació Foment Cultural Musical		323		323
Escola Municipal de Música i Dansa de Manacor	69	394	11	474
Escola Municipal de Música de Montuiri		53		53
Escola Municipal de Música i Dansa del Mercadal		179		179
Escola de Música Madre Alberta		108		108
Escola Municipal Antoni Torrandell d'Inca	58	130	28	216
EMD Sant Llorenç del Cardassar		288		288
Escola Municipal de Música de Calvià, Josep Rubio	19	302		321
Escola Municipal de Música d'Algaida		100		100
Escola Municipal de Música d'Artà		220		220
Escola Música del Santuari de Lluç, Escorca		45		45
Escola de Música de l'Ateneu Musical Ferreries ²⁴				
Escola de Música Quatre 42		132		132
Escola de Música Mètode Irineu Segarra				
Escola Música i Folklore del Patronat d'Eivissa		168		168
Escola Municipal de Música de Sa Pobla		36		36
Escola Municipal de Música de Vilafranca		67		67
Escola de Dansa Ute Dahl		227		227
Escola de Dansa Sant Jaume ²⁵	Reconeguda			126
	Autoritzada	(13 ²⁶)		13
Col·legi Sant Josep Obrer	(48)	117		165
Escola de Música Santa Mònica	(28)	322		350
TOTAL	701 alumnes	6247 alumnes	145 alumnes	7093 alumnes

Dades facilitades per la Conselleria d'Educació i Cultura, proporcionades directament per les escoles de música i/o dansa de les Illes Balears. Taula d'elaboració pròpia.

²⁴ No disposam de les dades d'alumnes de les dues escoles següents: l'Ateneu Musical Ferreries i l'Escola de Música Mètode Irineu Segarra. Aquestes dues escoles imparteixen ensenyaments no reglats.

²⁵ Estan establerts com a dos centres independents que comparteixen les instal·lacions.

²⁶ Les tres xifres entre parèntesi dels tres centres autoritzats les hem recollides com a recordatori, però no estan incloses en la suma total d'alumnes que cursen estudis elementals reglats a les escoles de música i/o dansa. Aquests alumnes els comptam amb els dels centres oficials.

Un total de 701 alumnes estudien ensenyaments reglats, 6.247 alumnes cursen ensenyaments no reglats i 145, estudis de PNM. Aquestes xifres mostren la funció social, d'una necessitat innegable, que exerceixen les escoles de música i/o dansa. Fan possible que devers 6.247 alumnes puguin cursar estudis de música i/o dansa sense que tinguin cap finalitat professional, sinó que estan motivats per un interès personal per poder augmentar o enriquir els seus coneixements en aquestes disciplines. Si tenim en compte els alumnes que cursen els diferents tipus d'estudis, obtenim una xifra global de 7.093 alumnes.

Una altra de les variables analitzades són els professors de les escoles de música. A continuació farem referència a les dades globals dels ensenyants que imparteixen classes en aquests centres. El curs acadèmic 2008/2009, a tots els centres analitzats han impartit docència 474 professors.²⁷ El nombre de professors masculins que fan classe en aquests centres són el 60,75%, i, per tant, n'hi ha més que de femenins, que representen el 39,25% a les aules. Quant a la titulació dels professors, un 39,87% tenen estudis de professor superior, un 27% posseeixen estudis professionals del Pla 66 i un 12,23% han cursat estudis professionals de Pla LOGSE, un 0,42% han cursat estudis de Magisteri Musical, un 11,81% disposen de l'habilitació corresponent de la Conselleria d'Educació i Cultura per poder impartir classes i del 8,64% no se n'especifica la titulació que posseeixen. Al quadre següent mostrem aquestes dades, expressades en nombre de professors i per gènere que posseeixen cada una d'aquestes titulacions.

Titulació dels professors	Homes	Dones	Total
PS	113	76	189
P66	71	57	128
PLOGSE	30	28	58
Magisteri Musical	1	1	2
Habilitació	42	14	56
NS/NC	31	10	41
Total	288	186	474

Dades facilitades per la Conselleria d'Educació i Cultura a partir del DOE. Taula d'elaboració pròpia.

A la taula següent mostrem el nombre de professors que imparteixen docència a cada tipus d'estudis: 200, als ensenyaments elementals reglats i 396, als elementals no reglats.

Imparteixen docència en:	Núm. de professors
Ensenyaments elementals reglats	200
Ensenyaments no reglats	396

Dades facilitades per la Conselleria d'Educació i Cultura a partir del DOE. Taula d'elaboració pròpia.

²⁷ Són dades orientatives, ja que no disposam de les xifres de professors d'algunes escoles, que, encara que en són poques, són necessàries per obtenir les xifres exactes.

El nombre de professors que imparteixen ensenyaments no reglats (396) és superior al de professors que n'imparteixen d'elementals reglats (200), ja que el nombre d'alumnes que cursen ensenyaments no reglats (6.247) és superior al que en cursen d'elementals reglats (701). Aquest increment del nombre de professors no és proporcional a l'increment del d'alumnes, ja que els ensenyaments elementals reglats suposen per a l'alumne haver de cursar més assignatures per superar els estudis, la qual cosa comporta la necessitat que hi hagi més professors per cada alumne que imparteixin les assignatures.

Un dels aspectes que han de millorar les escoles de música és l'estabilitat de la plantilla de professors de cada una. Quan hem hagut consultat els DOE disponibles de les escoles de música i/o dansa reconegudes del curs 2004/2005, hem comparat el nombre de professors de cada una que hi exercien docència aquell any acadèmic, amb el de professors que n'imparteixen al mateix centre el curs 2008/2009.

1. A les vint-i-set escoles de música i/o dansa analitzades hem vist que l'estabilitat dels professors és molt precària, ja que tan sols un 38,82% dels que exercien la docència a les escoles de música el curs 2004/2005 continuen impartint classes a la mateixa escola el curs 2008/2009.
2. Aquesta inestabilitat també es trasllada al nombre de professors contractats; assenyalam diferències notables en el nombre de professors que imparteixen classes a cada una de les escoles en aquest període de quatre anys, des del curs 2004/2005 al 2008/2009. Un 44,45 % de les escoles ha disminuït el nombre de professors contractats, mentre que un 44,45 % l'ha augmentat, en alguns casos ha més que triplicat el nombre de professors contractats, i tan sols un 11,1% de les escoles mantenen el nombre de professors estables. Aquesta variació de professors pot ser provocada per l'ajustament entre l'oferta i demanda per part dels alumnes, fet que provoca inestabilitat laboral als ensenyants.
3. Una altra variable que influeix en les condicions laborals dels professors de música és la jornada lectiva. Una vegada analitzat el nombre d'hores de classe que imparteixen els professors de les escoles de música,²⁸ arribam als resultats següents:

TAULA 7. NOMBRE D'HORES SETMANALS DE DOCÈNCIA DELS PROFESSORS D'EM

Menys de 5 hores setmanals	De 5 a 10 hores setmanals	D'11 a 15 hores setmanals	De 16 a 20 hores setmanals	De 21 a 24 hores setmanals	25 hores setmanals o més
27,61%	37,23%	18%	8,78%	4,18%	4,18%

Dades facilitades per la Conselleria d'Educació i Cultura, DOE 2008/2009. Taula d'elaboració pròpia.

El 64,86% dels professors fan menys de deu hores setmanals de classe a una mateixa escola de música i el 82,86% imparteixen menys de quinze hores setmanals. Tan sols un 4,18 % fa 25 hores setmanals de classe o més. Aquestes dades mostren que hi ha molts pocs professors que tenen la

²⁸ Com a mostra, hem analitzat les dades de divuit escoles de música.

jornada completa en una mateixa escola de música, tot el contrari del que passa als conservatoris. Si comparem les dades obtingudes en aquests centres oficials, la majoria dels professors tenen jornada completa o mitja jornada, incloent-hi les 25 hores de la jornada completa: les 18 lectives i la resta d'hores per completar la jornada són complementàries, de reunions i de dedicació al centre. En el cas de les escoles de música, els professors cobren segons les hores de classe que imparteixen i les hores de reunions i tutories no estan remunerades. Per això, la gran majoria de professors imparteixen docència a diverses escoles de música per completar la jornada. Això és perquè el contracte dels professors de les escoles de música s'ajusta a la demanda dels alumnes que sol·liciten docència d'un instrument i, per tant, el nombre d'hores de contracte d'un professor a una escola de música pot ser molt baix, si la demanda d'aquell instrument és baixa; fins i tot hi ha professors que solament imparteixen una hora setmanal.

4. La situació dels professors que han de desplaçar-se per diverses escoles de música provoca que tinguin poca vinculació als centres, situació que no passaria si tinguessin dedicació exclusiva a un sol centre, ja que podrien estar més implicats, per exemple, en les activitats extraescolars que es poden organitzar a l'escola de música. Des del punt de vista dels alumnes, és beneficiós que els professors tinguin estabilitat o els facin seguiment per acompanyar-los o dirigir-ne l'evolució en cada curs.
5. Relacionada amb aquesta precarietat laboral, observam que la majoria dels professors no tenen una edat gaire avançada. En el quadre següent veiem el resum d'edats, distribuït per rangs d'edat, dels professors de les escoles de música.²⁹

TAULA 8. EDAT DELS PROFESSORS DE LES ESCOLES DE MÚSICA

De 20 a 25 anys	De 26 a 35 anys	De 36 a 45 anys	De 46 a 55 anys	De 56 a 65 anys	Més de 65 anys
7,54%	52,46%	25,24%	9,18%	4,26%	1,31%

Dades facilitades per la Conselleria d'Educació i Cultura, DOE 2008/2009. Taula d'elaboració pròpia.

El 60% dels professors tenen menys de 35 anys i el 85,24% en tenen menys de 45. Tan sols un 4,26% tenen entre 56 i 65 anys, i un percentatge molt baix arriben a la jubilació en aquests centres. Aquestes dades demostren que la majoria dels professors són joves i que adquireixen experiència docent en aquests centres; més endavant opten a altres llocs de feina que els garanteixen més estabilitat laboral i econòmica, ja que el salari que perceben a les escoles de música varia d'una a una altra.

Segons el nostre punt de vista, queda l'assignatura pendent de millorar les condicions laborals dels professors, de dotar-los d'una estabilitat laboral i econòmica que els permeti desenvolupar la jornada laboral en un sol centre, fet que influiria favorablement en el centre, en la dinamització i qualitat, i en el compromís docent. D'aquesta manera, els professors que ho desitjassin podrien desenvolupar tota la vida laboral en els mateixos centres —on fan una tasca educativa d'un gran valor— i no tindrien necessitat d'haver de canviar. Perquè això fos possible, s'haurien d'incrementar

²⁹ Com a mostra, hem analitzat les dades de vint-i-set escoles de música.

les ajudes a aquests centres i així podrien millorar la situació laboral dels professors, i crear un organisme extern que regulàs la situació global de tots els docents que exerceix la seva professió a les escoles de música de les Illes Balears, tal com assenyalarem més endavant.

A continuació, presentam en forma de llista tots els estudis o matèries que es poden cursar a la totalitat de les escoles de música i/o dansa reconegudes de les Illes Balears, tant en els ensenyaments elementals reglats com no reglats. Els presentam sota les denominacions que figuren a les escoles de música i per ordre alfabètic. A partir d'aquesta llista podem afirmar que les escoles de música han diversificat l'oferta musical i les qüestions instrumentals més que no el conservatori.

**TAULA 9. LLISTA D'ESTUDIS IMPARTITS A LES ESCOLES
MÚSICA DE LES ILLES BALEARS**

- Acordió	- Ensemble	- Oboè
- Aproximació a la música	- Estiraments	- Òrgan
- Harmonia	- Expressió corporal	- Orquestra
- Baix elèctric	- Fagot	- Orquestra A
- Ballet clàssic	- Flabiol	- Orquestra B
- Banda	- Flabiol i xeremia	- Orquestra C
- Banda juvenil	- Flauta	- Orquestra d'adults
- Bateria	- Flauta de bec	- Orquestra de corda
- Batucada	- Flauta travessera	- Percussió
- Bombardí	- Guitarra	- Piano
- Cambra/col·lectiva	- Guitarra clàssica	- Piano - harmonia moderna
- Cançó de Nadal	- Guitarra d'acompanyament	- Piano complementari
- Cant	- Guitarra elèctrica	- Piano jazz
- Cant coral	- Guitarra popular	- Piano modern
- Cant coral d'adults	- Guitarró	- Psicoball
- Cant coral infantil	- Iniciació	- Saxòfon
- Cant coral juvenil	- Iniciació I	- Saxòfon modern
- Claqué	- Iniciació II	- Sensibilització
- Clarinet	- Instruments tradicionals	- Nadons
- Combos	- Jugam amb la percussió I	- Taller d'instruments
- Combo (música moderna)	- Jugam amb la dansa I	- Teatre
- Conjunt de violoncel (<i>cello ensemble</i>)	- Jugam amb la dansa II	- Tècnica vocal
- Conjunt instrumental	- Jugam amb la dansa III	- Tradicional
- Conjunt vocal	- Jugam amb el violí I	- Trombó
- Contrabaix	- Jugam amb el violí II	- Trombó de vares
- Cor adults	- Jugam amb el violí III	- Trompa
- Correpetició	- Llenguatge per a adolescents	- Trompeta
- <i>Dalcroze I</i>	- Llenguatge per a adults	- Tuba
- <i>Dalcroze II</i>	- Llenguatge musical	- Vent metall
- Dansa	- Moviment I	- Viola
- Dansa clàssica	- Moviment II	- Violí
- Dansa contemporània	- Música	- Violoncel
- Dansa espanyola	- Música I	- Xeremies
- Dansa jazz	- Música II	- Xeremies/flabiol
- Dansa moderna	- Música 4-5-6	- Xeremies i tamborino
- Dansa per a adults	- Música de cambra	
- Dansa preparació	- Música tradicional	
	- Música i moviment	

Informació obtinguda a partir del DOE de les escoles de música i/o dansa reconegudes de les Illes Balears.
Taula d'elaboració pròpia

6. SITUACIÓ DELS ENSENYAMENTS ELEMENTALS DE MÚSICA A LES ILLES BALEARS EN RELACIÓ AMB LA RESTA DE COMUNITATS AUTÒNOMES

Un altre dels elements que hem analitzat és la situació actual dels ensenyaments elementals de música a les Illes Balears³⁰ en relació amb la resta de comunitats autònomes, quant a nombre de centres, alumnes i professors, tal com exposam a continuació:

- Quant a la totalitat de centres oficials que imparteixen estudis reglats elementals a la comunitat autònoma de les Illes Balears, els sis centres que hi ha representen un 1,86% del total dels de tot l'Estat. Si hi afegim les escoles de música i/o dansa que poden impartir ensenyaments reglats elementals³¹ (divuit escoles de música), el nombre resultant de centres, vint-i-quatre, representa un 7,5% del total de tot l'Estat. Aquest percentatge s'incrementa considerablement gràcies a l'aportació de les escoles de música de les Illes Balears.
- Les escoles de música i/o dansa de les Illes Balears (en total, quaranta-una) representen el 5,32% del total de l'Estat. Ocupen la vuitena posició en relació amb la resta de comunitats autònomes.
- Pel que fa als professors que imparteix classes als centres oficials d'ensenyaments reglats a les Illes Balears, representen un 3% del total de l'Estat. Si hi afegim els qui imparteixen ensenyaments reglats a les escoles de música (200 professors), obtenim un percentatge del 4,7%.
- Els professors que imparteixen classes a les escoles de música de les Illes Balears representen un 5,4% del total de l'Estat, i ocupen la sisena posició en relació amb la resta de comunitats autònomes.
- El percentatge d'alumnes que cursen ensenyaments elementals reglats als centres oficials, en relació amb la totalitat dels alumnes de la resta de comunitats autònomes, és d'un 2%. Si hi afegim els qui cursen ensenyaments elementals reglats a les escoles de música de les Illes Balears (701), aquest percentatge ascendeix a un 3,62%.
- El percentatge d'alumnes que cursen els estudis musicals, tant els reglats com no els reglats, a les escoles de música a les Illes Balears, és d'un 3,65%.

A partir de les dades precedents, concloem que el panorama dels ensenyaments elementals de música impartits a les Illes Balears, en relació amb el nombre de centres, professors i alumnes, és favorable, ja que cal contextualitzar les dades en la situació geogràfica i demogràfica de les Balears. Si comparam el nombre de conservatoris i escoles de música amb el d'altres comunitats autònomes, com Andalusia, el País Valencià, el País Basc, Catalunya o Madrid, queda palesa la inferioritat de les Illes Balears. Com a aspecte menys favorable, podem assenyalar que hi ha un sol Conservatori Superior i és a Mallorca, circumstància que obliga els alumnes residents a Menorca, Eivissa i Formentera a desplaçar-se si volen cursar estudis superiors.

³⁰ Les dades que figuren de les escoles de música a les enquestes del MEC no reflecteixen la situació real d'aquests centres a les Illes Balears. Al nostre estudi aportam les xifres reals del curs acadèmic 2008/2009.

³¹ Incloses també les escoles de música que imparteixen PNM, ja que, les vuit que imparteixen estudis de PNM, també ofereixen ensenyaments elementals reglats.

7. CONCLUSIONS

Per finalitzar la nostra exposició, una vegada que hem analitzat la situació dels ensenyaments elementals de música a les Illes Balears i, en concret, la de les escoles de música i/o dansa reconegudes, arribam a la conclusió que és necessari adoptar mesures que en millorin la situació. Per això, haurien de canviar en els aspectes que destacam a continuació:

- L'excés de càrrega lectiva que han d'assumir els alumnes que compaginen els estudis de règim general i els de règim especial, la quantitat d'hores tant per assistir a les classes a dos centres diferents, amb el conseqüent temps invertit en el desplaçament d'un a l'altre, i també el temps d'estudi a casa que han de dedicar a ambdós estudis per superar-los amb èxit.
- El sistema d'habilitacions del professorat va suposar una regulació per als docents que no disposaven de la titulació corresponent, ja que pogueren obtenir una habilitació per impartir classes sota unes condicions determinades. Aquest sistema ha causat dificultats serioses perquè no té en compte la situació actual. Per solucionar-les, s'hauria de trobar un altre camí definitiu que concedís més marge per cobrir la demanda de les escoles de música i dansa.
- Quant als professors, un altre punt que s'hauria de tenir en compte és la manca de recursos destinats a la seva formació. Per millorar la qualitat dels ensenyaments musicals, és necessari que s'ofereixi un ampli ventall de formació permanent, del qual puguin beneficiar-se tots els professors dedicats a l'ensenyament musical i al qual puguin accedir els professors de cada illa de Balears.
- Els professors de les escoles de música es regeixen pel pitjor conveni de tot l'ensenyament. Solen cobrar les hores de classe impartides a uns preus molt baixos i no els remuneren les hores de dedicació no lectives. Hem d'afegir que tampoc no tenen cobertura durant els períodes de vacances escolars ni pagues extres. Els professors de les escoles de música tenen un lloc de feina inestable i tenen molta rotació, com hem demostrat quan hem analitzat la variació experimentada, en tan sols quatre anys, per les plantilles de les escoles de música de les Illes Balears. Els professors tampoc no estan sotmesos a exigències de capacitació pedagògica ni a un pla continu de formació docent.
- Les escoles de música de titularitat municipal no estan integrades en la xarxa d'ensenyament públic. Moltes d'aquestes, que es presenten formalment com a centres públics perquè els ajuntaments solen ser els propietaris de les instal·lacions, posteriorment són gestionades per empreses privades.
- Quant a les subvencions que perceben les escoles de música per part de la Conselleria d'Educació i Cultura, hem d'assenyalar que els centres que vulguin percebre-les les podran sol·licitar quan la Conselleria d'Educació i Cultura aprovi la convocatòria³² per donar suport a aquest tipus d'ensenyaments. Les escoles de música i/o dansa³³ les percebran sempre que siguin escoles

³² No garanteix que sigui anualment.

³³ Els centres autoritzats elementals no es poden acollir a aquestes ajudes.

reconegudes i compleixin el procediment establert.³⁴ Hem de destacar que no hi ha un conveni entre les escoles de música i la Conselleria d'Educació i Cultura per percebre aquestes ajudes anualment i de manera directa, encara que sigui per un període de temps establert. Aquest és, precisament, un dels punts en els quals es podria avançar per millorar la situació dels centres.

- Encara que les escoles de música i/o dansa reconegudes puguin percebre subvencions, han de cobrar mensualitats als alumnes per cobrir aproximadament la tercera part de les despeses. S'haurien de regular els preus que han de pagar els alumnes per rebre els ensenyaments elementals de música, ja que oscil·len considerablement segons el centre. Per rebaixar-les, sobretot les de les escoles municipals, les aportacions que fan actualment les administracions educatives no són suficients. Si s'abaratís el cost que han d'assumir les famílies, més alumnes podrien accedir als estudis musicals, ja que n'hi ha molts que per raons econòmiques no ho poden fer.
- A les escoles de música no hi ha els processos democràtics ni els consells escolars que podem trobar als conservatoris de música.
- Les escoles de música no recorren a una mateixa metodologia pedagògica i musical³⁵ de manera homogènia. Cada una aplica un sistema docent, segons la formació i les inquietuds de cada professor.

Vist tot el que hem exposat, consideram que és necessari un altre model d'ensenyaments elementals de música a la nostra comunitat que en determini l'estructura, organització, l'accés i també el currículum. Nosaltres proposam:

- Conservar i enfortir la xarxa d'escoles municipals de música a partir de l'establiment d'una connexió més directa amb els conservatoris professionals a través de plans de col·laboració continuada entre els conservatoris i les escoles de música. En teoria, el funcionament de les escoles reconegudes està subjecte a les directrius tècniques del Conservatori, que ha de fer un assessorament pedagògic, didàctic i curricular entre ell i les escoles reconegudes. Aquest seguiment s'hauria de dur a terme i fer-ho de manera efectiva.
- Les autoritats educatives haurien de fomentar l'existència de centres integrats de música, on els alumnes poguessin cursar els estudis de primària i els ensenyaments elementals de música. D'aquesta manera es facilitaria l'aprenentatge als alumnes que compaginen els dos tipus d'ensenyament.
- Garantir i tenir cura de la formació inicial de l'ensenyament musical dels alumnes que tenen entre quatre anys i vuit, ja que consideram que aquesta etapa és molt important. Creiem que és

³⁴ Hem observat que hi ha escoles de música que no han percebut les ajudes perquè presentaren la sol·licitud fora de termini o perquè no l'havien emplenada segons la normativa establerta.

³⁵ El segle XX s'han desenvolupat tot un seguit de metodologies pedagògiques i musicals modernes, com ara: les obres de Dalcroze (1865-1950), promotor d'una revolució pedagògica basada en el moviment corporal per a l'ensenyament de la música; Kodaly (1882-1977), amb el treball del repertori coral; Willems (1890-1978), qui incidí en els aspectes psicopedagògics de l'ensenyament; Orff (1895-1982), qui se centrà en el ritme corporal i del llenguatge i els conjunts instrumentals; Suzuki (1898-1998), amb un mètode fonamental per a l'ensenyament del violí, etc.

una franja d'edat crucial i, per això, hauria d'estar en mans de professionals molt qualificats, que tinguessin coneixements de pedagogia musical amplis segons els mètodes Orff, Kodaly, Willems, Dalcroze, etc., i que fossin capaços d'acceptar el repte de posar els fonaments sobre els quals s'hauria de sustentar el futur de l'ensenyament musical de les Illes Balears.

- Garantir la preparació i selecció dels professors de les escoles de música, així com un pla de formació contínua i pedagògica.
- Revisar el sistema d'habilitacions dels professors i ajustar-lo a les necessitats actuals.
- Establir mecanismes per homogeneïtzar i supervisar el nivell dels ensenyaments elementals reglats de música a totes les escoles de música. Seria convenient coordinar-les i vertebrar-les amb la finalitat d'homogeneïtzar els projectes curriculars mínims i garantir la qualitat pedagògica i musical adequada.
- Una col·laboració entre el Govern Balear, els consells insulars i els ajuntaments per al manteniment econòmic dels centres, però sobretot per millorar les condicions laborals dels professors perquè puguin tenir estabilitat laboral i econòmica.
- Les entitats bancàries que posseeixen obra social i cultural podrien patrocinar l'activitat de les escoles de música i/o dansa.
- Determinar un pla de dignificació dels espais i instal·lacions d'aquelles escoles de música i/o dansa que ho necessitin.
- Una coordinació entre les escoles de música, amb intercanvi d'experiències i alumnes, per establir nexes d'unió entre si.

Per concloure, destacarem que és molt important la funció social, cultural i educativa que exerceixen les escoles de música a la nostra comunitat autònoma. Aquests centres fomenten el desenvolupament d'activitats musicals en l'entorn més pròxim, la formació de corals, bandes, grups i orquestres, és a dir, iniciatives lligades a l'activitat educativa. L'esforç i interès de la societat i de les famílies per estudiar música hauria de tenir més reconeixement social i també per part de administracions educatives, les quals haurien d'incrementar els ajuts econòmics, la difusió i el suport. La funció que té el capital humà en aquests centres i la tasca educativa i cultural fonamental que duen endavant les escoles de música haurien de tenir més reconeixement social i laboral a les Illes Balears.

Les escoles de música són l'element dinamitzador per excel·lència de la vida musical de cada poble; per això, l'activitat que duen a terme i la difusió corresponent haurien de comptar amb el suport dels organismes públics locals. Els municipis haurien de potenciar les escoles de música amb l'ajut de les altres administracions, les quals haurien d'aportar recursos per a la difusió i la cultura musical, per editar cedés, programar concerts, promocionar músics joves, fomentar corals infantils, juvenils i d'adults, organitzar festivals de jazz, de rock, etc. Tot amb l'objectiu de retallar la distància entre l'ensenyament de la música i el món musical, i intentar convertir el món de la música en la vida

pròpia i cultural de cada municipi. Queda demostrat que els últims anys la sensibilitat musical dels ciutadans ha augmentat i, encara que no tot el món té aptituds per ser un gran músic, sí que en té per sentir la música i gaudir-ne.

Per completar el camp d'estudi que hem iniciat sobre la situació de l'educació musical a les Illes Balears, tenim un camp d'investigació prou ampli que podem abordar des d'enfocaments diversos:

- Per tenir una visió global de la situació dels ensenyaments musicals de règim especial a la comunitat autònoma de les Illes Balears, hauríem de completar l'estudi amb tots els aspectes tractats sobre els ensenyaments professionals i superiors de música que són impartits aquí.
- Podríem fer extensible l'estudi dels ensenyaments musicals que són impartits als de règim general en tots els nivells educatius.
- Tant en el cas dels ensenyaments musicals de règim especial com en el dels de règim general, en un futur pretenem estudiar les competències musicals que desenvolupen els alumnes de les Illes Balears, tant en els ensenyaments de règim especial elementals, professionals i superiors, com en els ensenyaments musicals que són impartits en els estudis de règim general, en educació infantil, primària, secundària i de batxillerat. També seria extensible a les competències musicals que adquireixen els alumnes que cursen estudis de Magisteri Musical a la Universitat de les Illes Balears.
- Més pròxim al treball d'investigació que hem dut a terme seria examinar les competències musicals dels alumnes que cursen ensenyaments elementals als conservatoris de les Illes. Aleshores, podríem establir una anàlisi comparativa de les competències musicals desenvolupades pels alumnes que cursen els ensenyaments elementals reglats a les escoles de música de les Illes Balears una vegada que han finalitzat els estudis elementals.

Altres temes que podríem tractar en fer l'avaluació de les escoles de música i/o dansa en investigacions futures són els següents:

- La formació dels mestres d'educació musical
- La relació de les escoles de música i la formació musical en els estudis reglats d'educació primària i secundària
- Les metodologies concretes, els plantejaments didàctics desenvolupats a les escoles de música
- Estudi socioeconòmic dels alumnes que acudeixen a les aules de les escoles de música
- L'índex d'abandonament o de fracàs escolar a les escoles de música i/o dansa i les causes que el provoquen
- Alumnes amb necessitats educatives especials de les escoles de música i/o dansa

- Les noves tecnologies aplicades a l'ensenyament musical i, en concret, a les escoles de música de les Illes Balears³⁶

Per tant, tenim un camp d'investigació ampli que podem tractar i ampliar, i així ens ho proposam per a investigacions futures.

---

³⁶ Hi ha una producció bibliogràfica i investigadora abundant sobre aquest tema a l'Estat espanyol. Alguns exemples són els següents:

- BUSQUETS, F.; LLINARES, F. (2005). *Informàtica i educació musical*. Versió electrònica a: <<http://grups.blanquerna.url.edu/m7/educacio.htm>>.
- FREGA, A. L. (1996). «Nuevas tecnologías en la educación musical». *Eufonia*, núm. 4, pàg. 7-20.
- FORTS, C. (1996). «Les noves tecnologies en l'aprenentatge musical». *Guix*, núm. 221, pàg. 39-44.
- MIRANDA, J. (2003). *Elaboració d'un model multimèdia d'intervenció per a l'educació de l'oïda musical*. Tesi doctoral: <<http://www.tdx.cesca.es/TDX-1215104-170150/>>.

8. BIBLIOGRAFIA

AA.VV. (1994). *Llibre d'actes del I Congrés de Música a Catalunya*. Barcelona: Libergraf.

AA.VV. (1997). *Llibre d'actes del Congrés de Música a l'Escola i a les Escoles de Música*. Barcelona: Reinbook.

AA.VV. (2006). *Introducción a la investigación en Educación Musical*. Madrid: Enclave Creativa.

AA.VV. (2007). *Libro de actas del XVII Encuentro de Consejos Escolares Autonómicos y del Estado. Las Enseñanzas Artísticas*. Palma: Consell Escolar de les Illes Balears.

BUFÍ JUAN, C. (2004). «Els estudis musicals a Eivissa. De la Delegació del Conservatori de Balears al Conservatori d'Eivissa». *Estudis Baleàrics*, núm. 80-81, pàg. 83-87.

BUSQUETS, F.; LLINARES, F. (2005). *Informàtica i educació musical*. Versió electrònica: <<http://grups.blanquerna.url.edu/m7/educacio.htm>>

FREGA, A. L. (1996). «Nuevas tecnologías en la educación musical». *Eufonía*, núm. 4, pàg. 7-20.

FUERTES, C. (1996). «Les noves tecnologies en l'aprenentatge musical». *Guix*, núm. 221, pàg. 39-44.

Gran Enciclopèdia de Mallorca (GEM). Volum 3 (1989). Inca: Promomallorca Edicions, S.A., Gràfiques García, pàg. 113.

MIRANDA, J. (2003). *Elaboració d'un model multimèdia d'intervenció per a l'educació de l'oïda musical*. Tesi doctoral: <<http://www.tdx.cesca.es/TDX-1215104-170150/>>

NORESE, M. R. (1999). *La enseñanza de la música en España: teoría, práctica y influencias*. Tesi doctoral. Facultat de Ciències de l'Educació de la Universitat de Salamanca.

PROHENS JULIÀ, J. (2002). *Ensenyament de la música a Felanitx: escola Pare Aulí*. Memòria d'investigació. Facultat d'Educació de la Universitat de les Illes Balears.

SARGET ROS, M. A. (2000). *Evolución de los Conservatorios de Música a través de las disposiciones legales en la Comunidad Autónoma de Castilla - La Mancha*. Tesi doctoral. Facultat d'Educació de la Universitat Nacional d'Educació a Distància.

9. DISPOSICIONS LEGALS

- Decret 2618/1966, de 10 de setembre, del Ministeri d'Educació i Ciència, sobre Reglamentació General dels Conservatoris de Música. Va ser publicat en el BOE 24 d'octubre de 1966.
- Decret 50/1986, de 28 de maig, de creació de la Xarxa d'Escoles Elementals de Música de la Comunitat Autònoma. BOCAIB núm. 19, de 20-06-1986.
- Ordre del Conseller d'Educació i Cultura, de 9 de juny de 1986, per la qual es regula el mecanisme d'integració a la Xarxa de les Escoles de Música de la Comunitat Autònoma. BOCAIB núm. 19, de 20-06-1986.
- Llei 1/1990, de 3 d'octubre, d'Ordenació General del Sistema Educatiu (LOGSE).
- Reial decret 389/1992, de 15 d'abril, publicat en el BOE de 28 d'abril de 1992. Estableix els requisits mínims dels centres que imparteixen ensenyaments artístics. BOE 28/04/92, núm. 192.
- Reial decret 756/1992, de 26 de juny, publicat en el BOE de 27 d'agost de 1992. Estableix els aspectes bàsics del currículum dels graus Elemental i Mitjà dels ensenyaments de música que les comunitats autònomes han d'integrar en els currículums respectius.
- Ordre de 30 de juliol de 1992, publicada en el BOE de 22 d'agost, per la qual es regulen les condicions de creació i funcionament de les escoles de música i dansa en l'àmbit territorial de gestió del Ministeri.
- Ordre de 28 d'agost de 1992, per la qual s'estableix el currículum dels graus Elemental i Mitjà de música i es regula l'accés als graus esmentats per a l'àmbit de competència del Ministeri d'Educació i Ciència.
- Decret 1876/1997, de 12 de desembre, sobre el traspàs de funcions i serveis de l'Administració de l'Estat a la comunitat autònoma de les Illes Balears en matèria d'ensenyaments no universitaris.
- Decret 37/1999, de 9 d'abril, pel qual es regulen les escoles de música i/o dansa de la comunitat autònoma de les Illes Balears.
- Ordre del conseller d'Educació, Cultura i Esports, de dia 20 de maig de 1999, per la qual es regulen les condicions que han de reunir aquelles escoles de música i/o dansa reconegudes segons el Decret 37/1999, de 9 d'abril, per a què es puguin crear aules d'ampliació del Conservatori Professional de Música i Dansa de les Illes Balears.
- Decret 101/2000, de 30 de juny, publicat en el BOIB núm. 85, d'11 de juliol de 2000, pel qual es va crear el Conservatori Professional de Música i Dansa d'Eivissa i Formentera.
- Decret 102/2000, de 30 de juny, publicat en el BOIB núm. 85, d'11 de juliol de 2000, pel qual es

va crear el Conservatori Professional de Música i Dansa de Menorca.

- Ordre del conseller d'Educació i Cultura d'1 de setembre de 2000, per la qual es posa en funcionament el Conservatori Professional de Música i Dansa d'Eivissa i Formentera.
- Ordre del conseller d'Educació i Cultura d'1 de setembre de 2000, per la qual es posa en funcionament el Conservatori Professional de Música i Dansa de Menorca.
- Ordre del conseller d'Educació i Cultura de 16 d'octubre de 2000, per la qual s'estableix el procediment d'habilitació per impartir docència a les escoles de música i dansa reconegudes d'acord amb el Decret 37/1999 de 9 d'abril. BOIB 11/11/00, núm. 138.
- Resolució de la Direcció General de Planificació i Centres, mitjançant la qual es regula la formació complementària que haurà d'assolir el professorat de les escoles de música o de dansa que obtingui l'habilitació general o específica regulada per l'Ordre del conseller d'Educació i Cultura, de 16 d'octubre de 2000. BOIB 27/02/01, núm. 25.
- Resolució de la Direcció General de Planificació i Centres, mitjançant la qual es regula la formació complementària que haurà de portar a terme el professorat de les escoles de música o de dansa que obtinguin l'habilitació general o específica regulada per l'Ordre del conseller d'Educació i Cultura, de 16 d'octubre de 2000.
- Ordre del conseller d'Educació i Cultura, de 29 de juny de 2001, per la qual es creen i es regulen les ampliacions del Conservatori Professional de Música i Dansa.
- Ordre del conseller d'Educació i Cultura, de 26 de març de 2002, mitjançant la qual es regula el procediment per a l'obtenció del certificat del Grau Elemental de música. BOIB 16/04/02, núm. 46.
- Instruccions del Director general de Planificació i Centres per a l'aplicació de l'Ordre del conseller d'Educació i Cultura de 26 de març de 2002, mitjançant la qual es regula el procediment per a l'obtenció del certificat del Grau Elemental de música.
- Ordre del conseller d'Educació i Cultura de 30 de març de 2005 (BOIB núm. 59, de 19 d'abril) que estableix les bases reguladores de les subvencions en matèria d'Educació i Cultura.
- Decret legislatiu 2/2005 de 28 de desembre (BOIB núm. 196, de 31-12-2005) pel qual s'aprova el text refós de la Llei de subvencions. Té l'objectiu de determinar el règim jurídic de les subvencions.
- Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (LOE).
- Reial decret 806/2006, de 30 de juny, pel qual s'estableix el calendari d'aplicació de la nova ordenació del sistema educatiu (BOE núm. 167, de 14 de juliol), establerta per la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació.

- Reial decret 1577/2006, de 2 de desembre, pel qual es fixen els aspectes bàsics del currículum dels ensenyaments professionals de música regulats per la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (BOE de 20 de gener de 2007).
- Resolució del conseller d'Educació i Cultura, de dia 22 de desembre de 2006, mitjançant la qual s'aprova la convocatòria d'ajudes per donar suport a estudis de música, dansa, art dramàtic i estudis superiors de disseny (BOIB núm. 187, de 28-12-2006).
- Resolució del conseller d'Educació i Cultura de dia 15 de gener de 2007, per la qual s'aprova canviar la denominació específica Conservatori Professional de Música i Dansa de Mallorca per la de Conservatori Professional de Música i Dansa de Palma (codi del centre 07006810).
- Resolució del conseller d'Educació i Cultura de dia 18 de juny de 2007, sobre la concessió d'ajudes per donar suport a estudis de música, dansa, art dramàtic i estudis superiors de disseny, de dia 22 de desembre de 2006 (BOIB núm. 100, de 07-07-2007).
- Ordre del conseller d'Educació i Cultura de 29 de juny de 2007, per la qual s'estableix el desenvolupament curricular dels ensenyaments professionals de música per al curs 2007/2008 (BOIB núm. 103 ext., 11-07-2007).
- Resolució de la consellera d'Educació i Cultura de dia 15 de juny de 2008, per la qual s'aproven les instruccions d'organització i de funcionament dels conservatoris professionals de música i dansa de les Illes Balears per al curs 2008/2009.
- Resolució de la consellera d'Educació i Cultura de dia 30 de juliol de 2008, per la qual s'aproven les instruccions d'organització i de funcionament de les escoles de música i dansa de les Illes Balears reconegudes segons el Decret 37/1999 per al curs 2008/2009.
- Ordre de la consellera d'Educació i Cultura de 8 de setembre de 2008, per la qual s'estableix el desenvolupament curricular dels ensenyaments elementals de música per al curs 2008/2009 (BOIB núm. 135, de 25-09-2008).
- Ordre de la consellera d'Educació i Cultura de 8 de setembre de 2008, per la qual s'estableix el desenvolupament curricular dels ensenyaments professionals de música per al curs 2008/2009 (BOIB núm. 135, de 25-09-2008).
- Reial decret 1834/2008, de 8 de novembre, pel qual es defineixen les condicions de formació per a l'exercici de la docència en l'educació secundària obligatòria, el batxillerat, la formació professional i els ensenyaments de règim especial i s'estableixen les especialitats dels cossos docents d'ensenyament secundari.
- Resolució de la consellera d'Educació i Cultura, de 23 de desembre de 2008, mitjançant la qual s'aprova la convocatòria d'ajudes individuals per donar suport a determinats ensenyaments artístics de règim especial, realitzats durant el curs 2007/2008 (BOIB núm. 185, ext., 31-12-2008).

- Ordre de la consellera d'Educació i Cultura de 16 de febrer de 2009, per la qual s'estableix l'organització i el funcionament dels ensenyaments professionals de música regulats per la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, a les Illes Balears.
- Ordre de la consellera d'Educació i Cultura de 8 d'abril de 2009, per la qual s'estableixen els preus públics que han d'aplicar els conservatoris professionals de música i dansa de les Illes Balears per a la prestació de serveis docents dels ensenyaments elementals de música i dansa.